

Vi hygger os, mens hele verden står i brand, og samtidig prøver vi at holde verden ude. Det er helt imod de holdninger, vi havde i Socialdemokratiet dengang

Det regelbjerg, vi har i dag, skylder vi i meget høj grad tidligere socialminister Karen Jespersen, og det var helt afgørende for min udmeldelse af partiet

Regler kvæler omsorgen i vores samfund

Bent Rold Andersen har opgivet håbet om, at hans parti gennem 51 år, Socialdemokratiet, dropper »regelbjerget« til fordel for omsorgen for de svageste. Han har nu meldt sig ind i Det Radikale Venstre.

INTERVIEW
MONA SAMIR SØRENSEN

I 1999 meldte du dig ud af Socialdemokratiet efter 51 år. Nu, 8 år senere, har du så meldt dig ind i Det Radikale Venstre. Hvad skyldes det?

»Først må jeg forklare, at da min kone og jeg meldte os ud af S i 1999, så håbede vi begge meget på, at partiet ville vende tilbage til de holdninger, vi havde sat pris på gennem tiden. Vi placerede os egentlig bevidst i en venteposition, men kom til at vente forgæves, for det viste sig jo, at S slet ikke bevægede sig i den retning. Det gjorde derimod Det Radikale Venstre.«

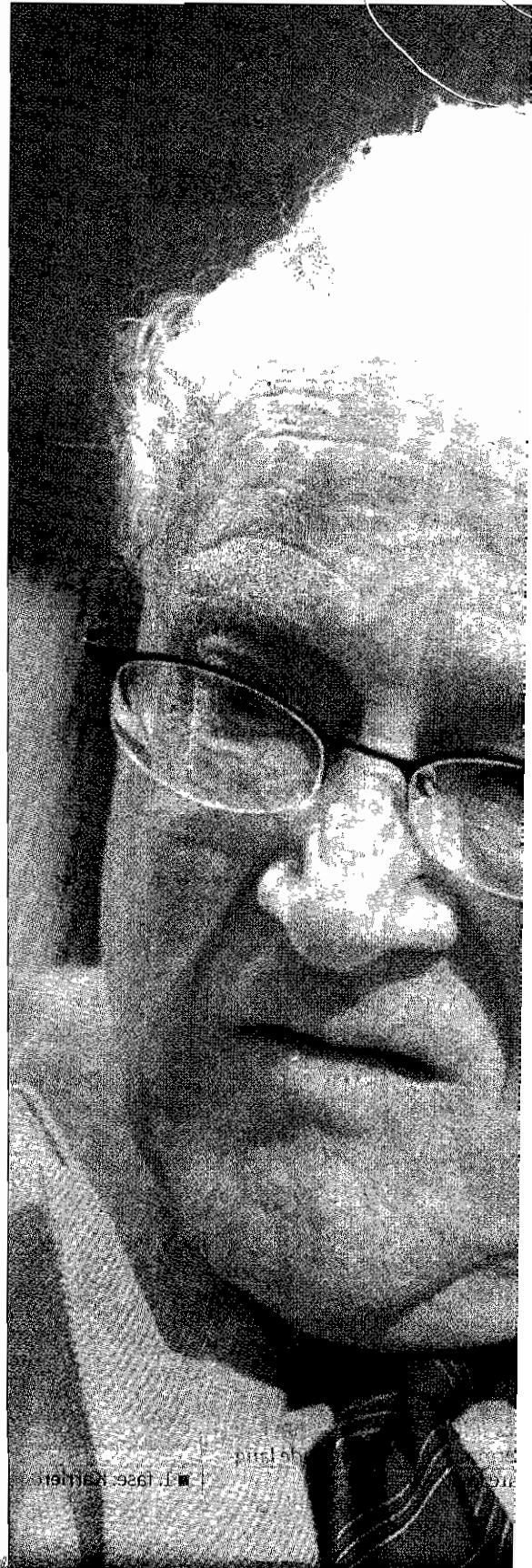
Hvilken retning?

»Udlændingepolitikken er godt eksempel. S har tilsluttet sig hele den stramme udlændingepolitik, som regeringen og Dansk Folkeparti har indført, med kvotering af flygtninge, stramme asylregler, der betyder, at det ikke er nok at leve i et uroligt land, med fare for sit liv, og en helt utrimelig 24-års regel, der betyder, at man forhindrer to ægtefæller i at bo i samme land, hvis en af dem er under 24 år. Denne linje har Det Radikale Venstre holdt sig uden for.«

ETNA BOG BENT ROLD ANDERSEN

Professor Bent Rold Andersen, 77 år, cand.polit. 1955, forskningsleder ved Socialforskningsinstituttet 1958-72, professor i socialpolitik og arbejdsmarkeds- politik ved Roskilde Universitetscenter 1972-75, forskningschef ved Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut (AKF) 1975-89. Økonomisk vismand 1973-78, socialminister i Anker Jørgensens sidste regering i 1982, stifter af lokaliste Forny Næstved 2001 og medlem af Næstved Byråd 2001-05.

for personalet og ødelagde den gode stemning mellem beboerne. Skulle man følge reglerne, burde personalet have bedt en læge kigge på ham, og så havde han fået bedøvende og angstdæmpende præparater, som kunne få ham til at falde til ro. Til gengæld ville han sidde og stirre sløvt ud i luften resten af sin alderdom. Personalet valgte at snakke med hans pårørende, og det viste sig, at han havde spillet billard det meste af sit liv og var sjæl-

Er det ikke meget naturligt, at et parti som S flytter sig over tid?

»I alle de 51 år, jeg har været med, har partiet været meget internationalt solidarisk indstillet. 1. maj har vi skrålet 'Internationale' som et udtryk for, at vi har en samhørighed med resten af verden - herunder også, at vi følte en pligt til at tage imod de ulykkelige, som var flygtet fra krig, ufred eller personlig forfølgelse. I dag bakker S op om en politik, der får mig til at tænke på en strofe af Jeppe Aakjær: »Du puslingeland, som hygger dig i smug, mens hele verden brænder om din vugge«. Det er sådan, vi opfører os: Vi hygger os, mens hele verden står i brand, og samtidig prøver vi at holde verden ude. Det er helt imod de holdninger, vi havde i S dengang«.

Er der andre områder, hvor du også er mere på linje med de radikale end med S?

»Hele spørgsmålet om den offentlige sektor, navnlig om serviceydelserne til de gamle. Der går en skillelinje mellem dem, der mener, at ældreområdet skal styres med regler, og dem, som tror på faglighed og holdninger. Jeg mener det sidste, men S har været førende i forhold til, at området skulle styres med regler. Det regelbjerg, vi har i dag, skylder vi i meget høj grad Karen Jespersen, og det var helt afgørende for min udmeldelse af partiet. De radikale bekender sig i dag til det, de kalder en tillidsreform inden for den offentlige sektor, og det var simpelthen anledningen til, at jeg meldte mig ind«.

Hvad er der galt med regler?

»Den stramme regelstyring ovenfra kvæler omsorgen, plejen og menneskeligheden. Vi skal i stedet decentralisere hele ældreomsorgen, så den enkelte borger kan blive behandlet individuelt og med kærlighed af de medarbejdere, der er ansat i systemet. Og i stedet for at presse flere regler ned over medarbejderne skal vi styrke deres faglige kompetencer. Da jeg meldte mig ud af S, havde alle partier, også Det Radikale Venstre, den opfattelse, at området skulle styres med regler. Jeg skrev en bog om det, men talte for døve øren. Siden har de radikale ændret synaler«.

Hvordan kan regler ligefrem kvæle omsorgen for de gamle?

»Jeg kan give dig et eksempel fra et plejehjem i Roskilde. Der kom en meget dårlig beboer i rullestol ind, som var meget afhængig af andre. Det værste var, at han klynkede meget og hele tiden forlangte at komme på toiletet. Han var en stor byrde

landsmester. Personalet søgte et legat, anskaffede et billardbord, og det vendte fuldstændig om på situationen. Han blev meget mere selvhjulpne end før, fordi han var nødt til at bevæge sig og bruge sine kræfter ved billardbordet, og han endte med at blive et aktiv for stedet«.

Eksemplet viser, at personalet har tænkt kreativt og fundet en god løsning. Det kan vel også lade sig gøre, når der er regler?

»Når en institution udsættes for kritik, så spørger man allerførst, om der er brudt nogle regler. Hvis det er tilfældet, har man fundet en syndebuk. Ledelse og personalet vurderes efter, om de følger reglerne, og angsten for at blive hængt ud i medierne bliver retningsgivende for den daglige praksis, mens omsorg og faglig kompetence presses i baggrunden«.

Du har udtalt, at S lægger for megen vægt på formelle rettigheder til borgerne. Hvordan kan det være et problem?

»Formelle rettigheder er, at du har ret til at få fjernet dine nullermænd og til at komme i bad. Det kan skrives op, og det er helt i orden. Men jeg har noget imod, når der står, at fru Jensen har krav på støvsugning og bad én gang om ugen, for hendes behov varierer. Det burde være sådan, at fru Jensen kan sige: »I dag vil jeg gerne have, at du springer støvsugning over og i stedet ledsager mig ud på kirkegården, så jeg kan lægge en blomst på min ægtefælles grav«.

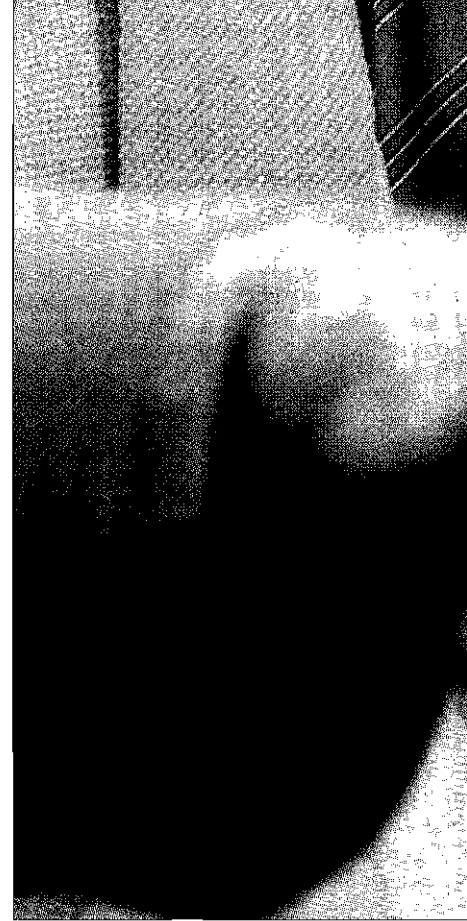
Fortalerne for regler og kontrol siger jo, at det giver alle borgere en garanti for, at de får samme ydelser og goder, uanset om de bor i Brovst eller i Birkerød. Er det ikke meget fornuftigt?

»Nej, det er det ikke, for gamle mennesker er ikke ens, og de har heller ikke behov for at få lavet det samme hver gang. Mit ideal er, at hjemmehjælperen kommer ind ad døren og siger: »Goddag Katrine, hvad skal vi lave sammen i dag?«, i stedet for som nu, hvor hjemmehjælperen kommer med en færdig arbejdseddellavet af en fremmed person, der sidder inde i forvaltningen«.

Er det ikke snarere Dansk Folkeparti end de radikale, der repræsenterer dine synspunkter på ældreplejen?

»Slet ikke. Dansk Folkepartis bidrag består i, at de under finanslovsforhandlingerne formår at presse regeringen til at give en ældrecheck, men de har aldrig interesseret sig særligt for omsorg og pleje«.

Hvis vi går tilbage til radikal politik, så er

friskoler en historisk mærkesag for partiet. I nogle øjne er friskolerne med til at udhule folkeskolen. Hvordan ser du på det?

»Vi har levet godt med de mange friskoler indtil nu. De har været med til at skabe mangfoldighed i skolebilledet, og det er en stor gevinst. Det, som kan bekymre, er, at det voksende antal tosprogede elever får nogle danske forældre til at tage deres børn ud af folkeskolen og over i friskolen, for vi risikerer to skolesystemer: et for vindere og et for tabere, og det ville være forfærdeligt«.

Hvor meget betyder uddannelsespolitikken for dig?

»Jeg synes, folkeskolen er det allervigtigste i dansk politik. Når Danmark klarer sig så forrygende godt i internationale sammenhænge, er det, fordi vi i mange år har haft en helt formidabel folkeskole. Folkeskolen er hele forudsætningen for, at vi kan opretholde vores velfærdssamfund, så den er vigtigere end alt andet«.

Hvordan det?

»Den danske folkeskole har igennem mange år satset mindst lige så meget på elevernes personlige udvikling som på deres mekaniske tilegnelse af faglige færdigheder og kundskaber. Skolen har træ-

V/SK MED RE-
GELTYRANMI.

»Mit ideal er, at hjemmehjælperen kommer ind ad døren og siger: »Goddag Katrine, hvad skal vi lave sammen i dag?«, i stedet for som nu, hvor hjemmehjælperen kommer med en færdig arbejdseddellavet af en fremmed person i forvaltningen«.

Foto: Thomas Wilmann

net eleverne i evnen til at leve fredelig med andre, evnen til at forstå andre og evnen til at løse konflikter uden vold. Dertil er tilegnelse af sociale færdigheder og holdninger er nødvendig for sammenhængskraften i samfundet. Tidligere havde familien hovedansvaret for det, men i dag tilbringer mange børn og unge flere timer i institutionen og med kammeraterne end med deres forældre, og derfor er det helt afgørende, at folkeskolen bliver styrket netop på dét punkt«.

Regeringen har i hele sin regeringstid brugt mange kræfter på at styrke de faglige færdigheder blandt andet med flere timer i dansk og matematik samt flere test og evalueringer af eleverne. Hvad mener du om den udvikling?

»Jeg mener, at de mange test og regler er en alvorlig trussel mod folkeskolen. Også med elevplanerne taler vi nu om endnu flere regler og mere bureaukrati. Truslen ligger i, at man flytter fokus væk fra de sociale evner over mod de hårde færdigheder. Lærerne bliver vurderet efter, hvor høje karakterer eleverne får, og ikke efter, hvordan eleverne udvikler sig socialt, og det er en trussel. Også på det punkt føler jeg mig mere i kontakt med de radikale«.

mona.samiir@pol.dk